

Sivilombudsmannen

Besøksadresse
Akersgata 8, inngang Tollbugata
Postadresse
Postboks 3 Sentrum, 0101 Oslo

Telefon 22 82 85 00
Grønt nummer 800 80 039
Telefaks 22 82 85 11
postmottak@sivilombudsmannen.no

Midtre Holsnøy Grunneigarlag
v/Bjarte J. Skintveit
Steinberget
5917 ROSSLAND

S|OM

Vår referanse
2010/428

Deres referanse

Vår saksbehandler
Leif E. Johannessen

Dato
18.11.2010

ORIENTERING – SPØRSMÅL OM BROT PÅ KONSESJON I VERN VASSDRAG

Ombodsmannen viser til tidlegare korrespondanse, sist brev herifrå 5. november 2010.

Vedlagt følgjer til orientering og for eventuelle merknader kopi av brev 16. november 2010 frå Olje- og energidepartementet.

For ombodsmannen

Leif E. Johannessen
rådgjevar

Vedlegg

DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT

Sivilombudsmannen
Postboks 3 Sentrum
0101 Oslo

Deres ref
10/00428

Vår ref
08/00087-21

Dato
16 NOV 2010

Vedr. Rylandsvassdraget i Meland kommune

Olje- og energidepartementet viser til brev av 5. november 2010.

Saken gjelder vannuttak fra Rylandsvassdraget for settefiskproduksjon. NVE ga konsesjon til vannuttak og regulering i 2001. Vassdraget ble inntatt i Verneplan for vassdrag i 2006.

Midtre Holsnøy Grunneigarlag påklagde utføringen av anlegget til NVE i 2007. Klagesaken ble oversendt departementet ved NVEs brev av 7. desember 2007.

I brev av 15. august 2008 skriver departementet:

Departementet finn at vilkåret om nedgraving av vassleidningen er satt for å sikre at røret ikkje vert synleg. Det er mogleg at føremålet med nedgravinga i nokon grad kunne ivaretakast ved ei nedsenkning av vassleidningen. Med bakgrunn i den klare føresetnaden i vilkåra om at leidningen skal sprengjast/gravast ned i elvelaupet, finn departementet likevel ikkje å kunne tolke løyvet slik at ei nedsenkning under vatn oppfyller vilkåra i løyvet på dette punktet. Departementet legg på same tid til grunn at ytterlegare tiltak ikkje må føre til andre monalege skader eller ulemper i vassdraget.

Brevet avsluttet ikke klagesaken, men sendte saken tilbake til NVE. Departementet skriver i den forbindelse:

Postadresse
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo
<http://www.oed.dep.no/>

Kontoradresse
Einar Gerhardsens plass 1
Telefon 22 24 90 90
Org no. 977 161 630

Energi- og
vannressursavdelingen
Telefaks 22 24 95 68

Saksbehandler
Tollef Taksdal
22246171

Den vidare oppfølginga av saka må handsamast av NVE med sikte på å finne ei løysing innanfor løyvet som tek vare på omsynet til ålmenta og tiltakshavar ut frå tilhøva i vassdraget no.

Departementet kjem tilbake til klagen frå Midtre Holsnøy Grunneigarlag etter at saka er handsama ferdig av NVE. NVE er orientert ved kopi av dette brevet.

Ved brev av 17. mars 2009 redegjør NVE for hva som er foretatt etter departementets brev. Videre gjennomgås bakgrunnen for det omstridte vilkåret og hvilket formål NVE mener det skal oppfylle. Endelig konkluderer NVE med at de mener tiltaket er bygget i henhold til opprinnelig konsesjon med vilkår.

På bakgrunn av NVEs gjennomgang foretok departementet en grundig vurdering av saken med bakgrunn de naturgitte forholdene og sakshistorikken. Etter denne gjennomgangen konkluderer departementet i brev av 19. januar 2010 med at:

Etter en gjennomgang av alle sakens dokumenter og det fremlagte billedmaterialet, er departementet kommet til at de tiltak som nå er gjennomført, ligger innenfor rammene i konsesjonen.

Klagen ble etter dette ikke tatt til følge.

Departementet erkjenner at brevet av 15. august 2008 gir inntrykk av å prejudisielt ta stilling til oppfyllelsen av konsesjonsvilkåret. Det vesentlige i den sammenheng er imidlertid at klagesaken ikke avgjøres, men returneres NVE for en ny vurdering. Ved retur av saken til NVE presiserer departementet dessuten at:

(...) ytterligere tiltak ikkje må føre til andre monalege skader eller ulemper i vassdraget.

Ved klagesakens endelige avslutning i brev av 19. januar 2010 tar departementet endelig stilling til oppfyllelsen av vilkårene, og konklusjonen ble da at vilkårene er oppfylt, jf. ovenfor.

Til støtte for denne vurderingen av forholdet mellom departementets to brev i saken vises det til vannressursloven § 59. Av denne følger det at vassdragsmyndighetene (NVE og OED) har rett og plikt (jf. "skal") til å kreve retting av et rettsstridig forhold. Alternativt til pålegg om retting kan vassdragsmyndigheten gi konsesjon etter § 8 eller andre gjeldende konsesjon med hjemmel i § 28. Dersom departementet, og/eller NVE hadde funnet at tiltaket var oppført i strid med konsesjonsvilkårene måtte disse således ta skritt for å rette dette opp.

Til det siste skal dessuten bemerkes at departementet i brev av 19. januar 2010 uttaler:

Departementet har ut fra forholdene i vassdraget nå kommet til at allmennhetens interesser best ivaretas ved de tiltak som er gjennomført uten at det foretas ytterligere inngrep. Forutsetningen om at vannledningen ikke skulle være synlig må anses oppfylt ved at vannledningen ligger under vannspeilet i tilstrekkelig grad.

Dersom departementet til tross for dette hadde ment at konsesjonsvilkårene ikke var oppfylt, ville grunnlaget for en omgjøring av konsesjonen etter vannressursloven § 28 vært oppfylt. Dette var ikke en aktuell problemstilling, da departementet i alle tilfelle fant at konsesjonsforutsetningen var oppfylt.

Når det gjelder de hydrologiske forholdene på det aktuelle stedet og utredninger i den forbindelse, er det forholdene før de aktuelle tiltakene ble gjennomført det må tas utgangspunkt i. Situasjonen var da at utløpet av Rylandsvatnet var gjengrodd og utfyllt/tilslammet slik at det var av interesse å få bedret gjennomstrømningen her, blant annet av hensyn til flomsituasjoner samt generelt å stabilisere vannstanden i vatnet. For å vurdere dette satte NVE krav om at det måtte gjennomføres hydrologiske beregninger før den endelige utformingen av anlegget ble fastsatt. Med bakgrunn i de utførte hydrologiske beregningene, godkjente NVE planene for anleggsarbeidene.

Situasjonen i dag er at det er tatt ut betydelig masse fra utløpskanalen og at overløpsterskelen er utført for å gi akseptable flomsituasjoner i vassdraget ved flommer inntil såkalt 100 års størrelse. Når det gjelder spørsmålet om hvilken betydning det ville hatt å senke røret ytterligere ned, bli dette et spørsmål om hvor mye mer masse som eventuelt kunne fjernes. Vassdragsmyndighetenes vurdering om at en nedgraving av røret kunne gi større flomproblemer bygger på en forutsetning om at røret dekkes til med masse, og at profilen i utløpet således reduseres. Det er NVEs vurdering at brua over vassdraget i alle tilfeller setter begrensninger for hvor mye masse som kan tas ut, og en tildekking av røret i dette området kan derfor kun skje ved overdekking av masse. Tilførsel av masse kan gi økte flomproblemer.

Med hilsen

Harald Solli (e.f.)
avdelingsdirektør

Tollef Taksdal
seniorrådgiver